

AAC:s rekommendation om utvärderingen av den gemensamma fiskeripolitiken

AAC 2026-10

Juni 2026

Rådet för vattenbruksfrågor (AAC) tackar för EU:s ekonomiska stöd

Innehållsförteckning

Innehållsförteckning.....	2
I. Bakgrund.....	3
II. Motivering.....	4
III. Rekommendationer från	6

I. Bakgrund

AAC välkomnar arbetsdokument från kommissionens avdelningar (SWD (2026) 120 final) om utvärderingen av förordning (EU) nr 1380/2013 om den gemensamma fiskeripolitiken (GFP).

AAC beklagar dokumentets struktur, eftersom det inte tydligt skiljer mellan fångstfiske och vattenbruk. Fångstfiske och vattenbruk är mycket olika ekonomiska verksamheter med unika styrningsdimensioner och operativa realiteter. Utvärderingen utgår från ett fiskeriperspektiv, och det är svårt att få en tydlig bild av dokumentets slutsatser om vattenbruket.

Utvärderingen är till stor del utformad ur ett fiskeriperspektiv, vilket gör det svårt att få en tydlig förståelse för slutsatserna som rör vattenbruket.

Fångstfisket faller under unionens exklusiva behörighet, medan vattenbruket faller under delad behörighet mellan unionen och medlemsstaterna. Utvärderingen återspeglar inte i tillräcklig utsträckning denna distinktion och identifierar inte heller potentiella vägar för politiska förbättringar utifrån sina slutsatser.

Samstämmighetsanalysen bedömer inte i tillräcklig utsträckning samspelet mellan vattenbruket och annan relevant EU-politik, däribland förordningen om naturåterställning, strategin för biologisk mångfald 2030 och fågeldirektivet.

Dessutom bedömer utvärderingen inte hur styrningen av vattenbruket samverkar med nya mål för hälsa och djurskydd, trots att skäl 16 i förordningen om den gemensamma fiskeripolitiken erkänner dessa överväganden och trots den växande strategiska betydelsen av dessa frågor i diskussionerna om vattenbrukspolitiken på EU-nivå och nationell nivå.

Utvärderingen syftar till att bedöma om den gemensamma fiskeripolitiken fortfarande är ändamålsenlig i dagens sammanhang. Slutsatsen är att trots den strategiska planeringen av åtgärder som införts genom förordningen om den gemensamma fiskeripolitiken (strategiska riktlinjer och fleråriga nationella strategiska planer), kvarstår hinder kopplade till nationella frågor (administrativ komplexitet vid tillståndsgivning och otillräcklig tilldelning av utrymme), men utvärderingen drar inte någon slutsats om huruvida ramverket för styrningen av vattenbruket i förordningen om den gemensamma fiskeripolitiken fortfarande är ändamålsenligt.

Denna rekommendation sammanfattar vad AAC anser vara de viktigaste slutsatserna om vattenbruket i relation till den mekanism för politisk samordning som infördes 2013, och den presenterar AAC:s svar på den centrala frågan: Bör förordningen om den gemensamma fiskeripolitiken förbli oförändrad eller ändras?

II. Motivering

Syftet med den nuvarande förordningen om den gemensamma fiskeripolitiken var att åtgärda de brister som konstaterats i 2002 års förordning om den gemensamma fiskeripolitiken. Dessa sammanfattas i konsekvensbedömningen från 2011 (SEC(2011) 891 final) på följande sätt:

- Den största utmaningen för EU:s vattenbruk är att produktionen inte har ökat under de senaste 15 åren.
- Stagnationen beror främst på begränsat utrymme för vidare utveckling, de insatser som krävs för att uppfylla kraven i EU:s miljö- och hälsolagstiftning samt otillräcklig innovationsnivå för att kunna konkurrera på den globala marknaden.
- Sysselsättningen inom vattenbruket minskade med 16 % under perioden 1996–2007.
- Vattenbruket blir allt mer tekniskt effektivt. Om inte EU:s produktion ökar avsevärt kommer den ökade kapitalintensiteten sannolikt att utöva ett nedåtriktat tryck på sysselsättningen i framtiden.

I konsekvensbedömningen konstateras att de flesta av de problem som rör vattenbruket går utöver tillämpningsområdet för 2002 års förordning om den gemensamma fiskeripolitiken.

Hur har situationen utvecklats under utvärderingsperioden?

De flesta medlemsstaterna har vidtagit åtgärder för att förbättra vattenbrukssektorns miljöprestanda, men inga slutsatser kan dras eftersom indikatorer och rapporteringsskyldigheter för att bedöma framstegen inte har fastställts (s. 33).

Produktionen inom vattenbruket **har** stagnerat, med en blygsam volymökning på 2 % sedan den senaste reformen av den gemensamma fiskeripolitiken, och det totala antalet **tillstånd** har minskat (sidan 35).

Vattenbrukssektorns **nettovinst** i reala termer har ökat med 104 % mellan 2014 och 2022 till följd av en ökning av odlingen av fiskarter med högre värde (s. 37).

EU:s **handelsunderskott** har stigit till 21,6 miljarder euro år 2024 och EU:s självförsörjning när det gäller fiskeri- och vattenbruksprodukter har minskat sedan 1990-talet till endast 38,1 % år 2023 (sidan 38).

EU:s hållbarhetsstandarder är fortfarande högre än många andra miljö- och sociala standarder runt om i världen (sidan 39).

När man beaktar konsumtion utanför hemmet omfattas endast cirka 50 % av konsumtionen av fiskeri- och vattenbruksprodukter av **de obligatoriska informationskraven** inom den gemensamma marknadsordningen (s. 41).

Den totala **sysselsättningen** har inte ökat, och genomsnittslönen ligger fortfarande cirka 72 % under den genomsnittliga EU-lönen (sidan 42) och uppgick år 2022 till i genomsnitt 25 800 euro jämfört med 35 400 euro inom jordbruket. Denna trend stämmer inte överens med det mål som anges i artikel 39 i EUF-fördraget om att säkerställa en rimlig levnadsstandard genom att öka den individuella inkomsten per person.

Förordningen om den gemensamma fiskeripolitiken innehåller inga materiella bestämmelser om djurskydd (sidan 77). Denna brist i styrningen blir allt mer relevant eftersom rådet har betonat behovet av att beakta djurskydd för att stärka hållbarheten inom vattenbruket och har uppmuntrat till att föreslå djurskyddsindikatorer för sektorn.

Resultat av utvärderingen

Bidrag till långsiktig livsmedelssäkerhet (s. 62, 63)

Produktionsstagnationen beror till stor del på komplexa tillståndsförfaranden och begränsad tillgång till lämpliga produktionsområden. Dessutom har vattenbruket inte fått tillräcklig politisk uppmärksamhet på nationell nivå.

Mekanismer som de strategiska riktlinjerna, de fleråriga nationella strategiska planerna för vattenbruket och den öppna samordningsmetoden har haft begränsad inverkan på tillståndsförfarandena och tillgången till utrymme. Detta har lett till ojämlika konkurrensvillkor för producenter i olika medlemsstater. Alla dessa faktorer hämmar investeringar i sektorn.

Framtida tillväxtstrategier bör säkerställa samstämmighet med miljömässig hållbarhet och förändrade konsumentförväntningar när det gäller fiskars välbefinnande och ansvarsfulla odlingsmetoder.

En växande andel av de produkter som konkurrerar på EU-marknaden omfattas inte av motsvarande informationskrav, vilket kan påverka jämförbarheten mellan produkterna och konsumenternas möjlighet att fatta välgrundade val.

Förbättrade försörjningsmöjligheter för kust- och inlandssamhällen (s. 64)

Den sammanlagda sysselsättningen har i stort sett varit stabil sedan 2016, ungdomssysselsättningen har minskat markant sedan 2017, den nominella lönetillväxten har inte hållit jämna steg med inflationen och de relativa lönerna ligger fortfarande långt under de nationella genomsnitten. Utvecklingen uppfyller inte den gemensamma fiskeripolitikens mål att bidra till sysselsättning och en rimlig levnadsstandard.

III. Rekommendationer

Utvärderingen föreslår att förordningen om den gemensamma fiskeripolitiken varken har åtgärdat de problem som identifierades i konsekvensbedömningen från 2011 eller uppnått sina mål för vattenbruket.

AAC drar slutsatsen att utvärderingen stämmer överens med och underbygger AAC:s analys och argument för en reform av EU:s vattenbrukspolitik, såsom de presenterades i vår rekommendation om en reform av vattenbrukspolitik som publicerades i juli 2024.

AAC stöder målen i den nuvarande förordningen om den gemensamma fiskeripolitiken och kommissionens strategiska riktlinjer för vattenbruket. AAC understryker att rådet, Europaparlamentet, Ekonomiska och sociala kommittén samt Regionkommittén också stöder de strategiska riktlinjerna.

I detta avseende anser AAC att det centrala budskapet i utvärderingen är att bristande politisk uppmärksamhet på nationell nivå har hindrat förmågan att vidta de åtgärder som krävs för att stödja tillväxten inom vattenbrukssektorn och uppfylla målen i EUF-fördraget och den gemensamma fiskeripolitiken.

AAC anser att bristande politisk prioritering och resursfördelning på medlemsstatsnivå har varit betydande faktorer som bidragit till den ihållande stagnationen inom sektorn.

AAC:s rekommendation:

Till Europeiska kommissionen

- Ändra förordningen om den gemensamma fiskeripolitiken genom att reformera EU:s vattenbrukspolitik i enlighet med AAC:s tidigare förslag.

Rådgivande rådet för vattenbruk (AAC)

Rue Montoyer 31, 1000 Bryssel, Belgien

Tel: +32 (0) 2 720 00 73

E-post: secretariat@aac-europe.org

LinkedIn: <https://www.linkedin.com/company/aquaculture-advisory-council/>
www.aac-europe.org